

[Jesper Simonsen.]

gave, og Beskikkelsen foregaars i Almindelighed paa den Maade, at Sagsførerne beskikkes efter Tur, saaledes at det for saa vidt er tilfældigt, hvilken Sagsfører der faar Sagen.

Naar det ordnes paa den Maade, er det naturligvis for at fordele Sagerne med en vis Ligelighed blandt Sagsførerne, og for at der ikke skal kunne opstaa nogen Mistanke om, at der fra Paatalemyndighedens eller Domstolens Side tilsigtes enten at svække eller styrke Forsvaret ved Valget af Sagsfører. Fra denne Regel fraviges der normalt kun i de Tilfælde, hvor den sigtede overfor Retten fremsætter Begæring om at faa en bestemt Sagsfører beskikket. Hvis et saadant Ønske fremkommer fra den sigtede, tror jeg, jeg tør sige, det er den almindelige Regel, at saa imødekommer man det Ønske; dog kan det naturligvis ikke imødekommes fuldt ud, hvis Forholdet bliver det, at en enkelt bestemt Sagsfører en Tid i den Grad kommer i Forgrunden, at alle de sigtede ønsker ham — det vil han simpelt hen ikke kunne overkomme. Men for saa vidt der ikke er saadanne særlige Hindringer til Stede, imødekommer man Ønsket om at faa en bestemt Sagsfører, og en bedre Ordning end denne vedrørende Beskikkelse af Sagsfører kan jeg ikke se man kan gennemføre.

Jeg vender tilbage til de Bemærkninger, jeg vil gøre om Anklageprincippet. Naar Dommeren ikke fik den tilbagetrukne Stilling i den kriminelle Retspleje, som man maatte ønske ham, og som Retsplejelovent vist egenlig ogsaa tilsigtede, hænger det sammen med, at den sigtedes Tilstaaelse kom til at spille en større Rolle, end man havde ment.

I den gamle Retsplejeordning, som vi havde indtil 1919, var Opgaven ved Sagens Forundersøgelse i det væsentlige koncentreret paa at fremkalde den sigtedes Tilstaaelse. Det var ikke alene noget, der hvilede paa en Praksis hos Domstolene, men det var Lovens Synspunkt. Man gik ud fra den nærliggende Tanke, at den sigtede, naar han var skyldig, var i Stand til let og hurtigt at oplyse Sagen ved at give sin oprigtige Forklaring, og derfor gjaldt det om at fremkalde denne oprigtige Forklaring, at fremkalde Tilstaaelsen.

Konsekvensen af dette Princip som det til Grund liggende i en kriminel Sags Forundersøgelse er, om man vil, Torturen. Den gjaldt, kan man næsten sige, paa

Papiret indtil 1919, men den blev ikke praktiseret. Der var nemlig, saa underligt det lyder, indtil 1919 Hjemmel til, at Dommeren kunde anordne Vand og Brød for den sigtede, hvis han efter Dommerens Mening ikke svarede oprigtigt paa de Spørgsmaal, der blev stillet. Naa, det blev naturligvis ikke anvendt, det er klart.

Derimod kan man vel ikke nægte, at den Inkvisition, som var hjemlet, og som var Kernen i Forundersøgelsen, medførte, hvad man kunde kalde psykisk Tortur. Den sigtede blev gjort til Genstand for et betydeligt Pres og blev, blot vi gaar en Del Aar tilbage i Tiden, ogsaa gjort til Genstand for langvarig Varetægtsarrest med det Formaal at fremkalde Tilstaaelsen. Det kunde gaa ud over saavel skyldige som uskyldige, og at man burde afskaffe denne Ordning, derom var der Enighed.

Det er ogsaa ret klart, naar man læser Retsplejelovent, at det var dens Mening, at Tilstaaelsen ikke længere skulde spille den samme Rolle som hidtil som Oplysningsmiddel. Det fremgaar af forskellige Paragraffer i Retsplejelovent. § 765 siger f. Eks., at den sigtede paa ethvert Tidspunkt af Sagen er berettiget til at tage sin Tilstaaelse tilbage. Det siges i en anden Paragraf, at en Afhøring af den sigtede ikke maa forlænges for at fremkalde Tilstaaelse.

Men hvorledes er det nu gaaet i Praksis? Der er vi blevet hængende i Tilstaaelsen i det store og hele, ikke paa den Maade, at man forlænger Varetægtsarresten for at fremkalde en Tilstaaelse, men Politiets Opgave har været forstaaet og følt paa den Maade, at man i høj Grad koncentrerer sig om at fremkalde den sigtedes Tilstaaelse, og Afhøringerne i Retten under Efterforskning og navnlig under Forundersøgelse har ofte været indrettet paa gennem Eksamination, gennem Forehold, at faa tiltalte drevet op i en Krog, saaledes at han maatte komme med sin Tilstaaelse.

Dette, at vi paa den Maade er blevet hængende i Tilstaaelsen, har medført, at man fra Anklagemyndighedens og Politiets Side noget har forsømt at dyrke den Opgave at tilvejebringe Bevismateriale paa anden Maade. Endvidere har det medført, at Dommeren, som under Forundersøgelse og Efterforskning afhører, mange Gange er gledet ind i Opgaven og derfor er blevet placeret i Sagen paa en Maade, som ikke har været heldig for Retsplejen, og som ofte har fremkaldt Kritik, og berettiget Kritik, fra Pressens Side.